

Rapport 2006:52

Arkeologisk förundersökning

Väderstad Bosgård

Ny elkabel intill Harstad kyrkoruin

RAÄ 78
Väderstad socken
Mjölby kommun
Östergötlands län

Erika Räf

Väderstad Bosgård

Innehåll

Sammanfattning	2
Områdesbeskrivning och fornlämningsbild.	4
Syfte	4
Metod och resultat	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter.	5
Bilaga 1. Kalibrerad ¹⁴ C-datering.	6
Bilaga 2. Anläggningsbeskrivning	7

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
K U L T U R M I L J Ö A V D E L N I N G E N

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
lansmuseum@lansmus.linkoping.se • www.linkoping.se/lansmuseum

Sammanfattning

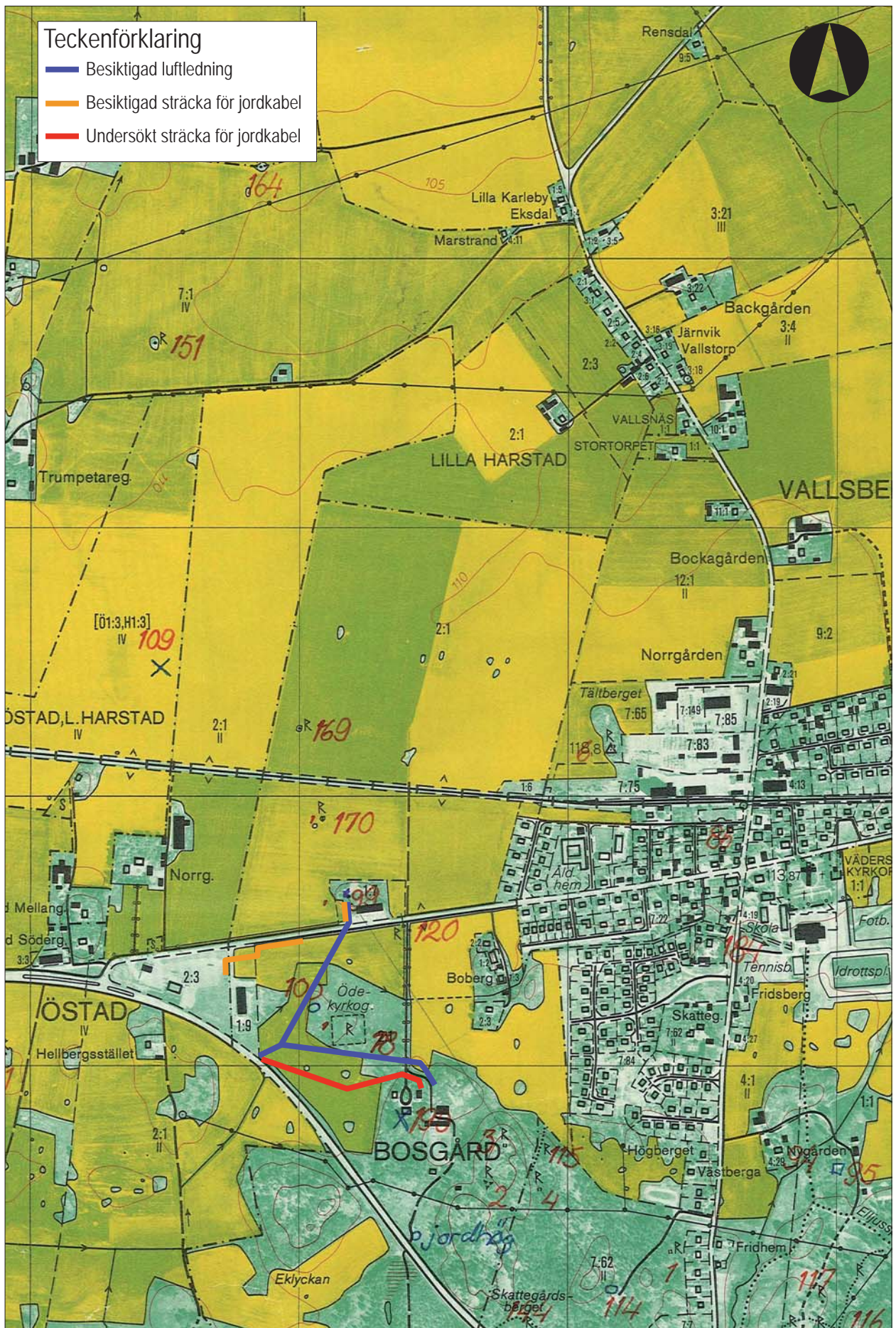
Östergötlands länsmuseum utförde 2005 en arkeologisk förundersökning på fastigheterna Väderstad Bosgård 2:1 och 1:7, Väderstad socken, Mjölby kommun. Undersökningen utfördes på grund av schaktningsarbete för planerad nedläggning av elkabel samt rasering av befintlig luftledning. Elkabeln skulle dras intill den forna socknen Harstads kyrkoruin och ödekyrkogård.

Fem sökschakt på sammanlagt 125 löpmeter togs upp med grävmaskin längs den planerade schaktsträckningen för jordkabel inom fastigheten Väderstad Bosgård 2:1. En hårbotten påträffades. Genom ^{14}C -analys av kol daterades den till 830–550 f Kr (2 sigma, Ua 24890). I övrigt framkom inget av arkeologiskt intresse.

Efter utförd förundersökning bedömde Östergötlands länsmuseum att arbetet med ombyggnaden av elkabeln inom ovan nämnda fastigheter kunde utföras som planerat.

Erika Räf
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur Ekonomisk kartan blad 084 39 med undersökta respektive besiktigade sträckor markerade.³
Skala 1:10 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde 2005 en arkeologisk förundersökning på fastigheterna Väderstad Bosgård 2:1 och 1:7, Väderstad socken, Mjölby kommun. Förundersökningen föranleddes av planerad schaktning för nedläggning av elkabel samt raserings av befintlig luftledning. Schaktningen för kabeln var planerad att huvudsakligen utföras i vägbana och i åkermark. Den sammanlagda längden på elkabelsträckningen var ca 500 m.

Exploateringen utfördes av Vattenfall Eldistribution AB i Linköping, som också stod för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt rapportarbetet är Erika Räf.

Områdesbeskrivning och fornlämningsbild

De aktuella fastigheterna Väderstad Bosgård 2:1 och 1:7 ligger i övergångsbygden mellan östgötaslätten och ett mer brutet landskap söderut. Terrängen är småkuperad med inslag av ängs- och hagmarker och området är rikt på fornlämningar från sten-, brons- och järnålder samt medeltid.

Schaktsträckorna för elkabeln gick dels norr om, dels söder om den forna socknen Harstads kyrkoruin och ödekyrkogård. På platsen finns även två runstenar (RAÄ 78). Byggnadsåret för Harstad kyrka anges till 1233 i en nu förlorad kyrkbok. Kyrkan raserades 1826. Året därpå började man bygga en ny gemensam kyrka för socknarna Väderstad och Harstad. År 1892 slogs Harstad samman med Väderstad till en socken (Cnatingius 1970).

Den norra schaktsträckan för elkabeln gick intill en källargrund och skålgropslokal (RAÄ 99). Intill den södra schaktsträckan finns fyndplatsen för en runsten (RAÄ 190).

Den luftledning som skulle raseras i samband med ombyggnationen av elkabeln gick delvis omedelbart intill kyrkoruinen och ödekyrkogården.

Närområdet kring Harstads kyrkoruin är ur arkeologisk synvinkel lite undersökt. År 2002 gjordes en arkeologisk utredning på en ca 0,5 ha stor yta, som låg ungefär 200 m nordväst om ödekyrkogården. Utredningen gjordes inför en förändring av detaljplanen. Inget av arkeologiskt intresse framkom vid utredningen (Ternström 2002).

Syfte

I syftet med förundersökningen ingick att fastställa huruvida fast fornlämning eller fornlämningar ej synliga ovan mark kan komma att beröras av det planerade arbetet. Om så visar sig vara fallet skulle

förundersökningen söka fastställa deras karaktär, datering, utbredning och potential för eventuell vidare undersökning.

Utredningens resultat skulle utgöra ett underlag för uppdragsgivarens planeringsarbete samt ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet.

Metod och resultat

En besiktning längs luftledningen som skulle raseras utfördes. Inga fornlämningar eller potentiella fornlämningsområden berördes.

Den arkeologiska förundersökningen genomfördes i form av sökschaktsgrävning inom en utvald del av den aktuella sträckan. Den utvalda delen bedömdes ligga så nära ödekyrkogården att tidigare ej kända fornlämningar kunde beröras. Fem sökschakt på sammanlagt 125 löpmeter togs upp med grävmaskin på åkerytan inom fastigheten Väderstad Bosgård 2:1. En hårdbotten påträffades. Genom ¹⁴C-analys av kol daterades den till 830-550 f Kr (2 sigma, Ua-24890), dvs yngre bronsålder. I övrigt framkom inget av arkeologiskt intresse.

Sammantaget anser Östergötlands länsmuseum att arbetet med ombyggnaden av elkabeln i ovan nämnda fastigheter kan utföras som planerat.

Referenser

Cnatingius B. 1970. *Väderstads kyrka*. Linköpings stifts kyrkor. Linköping.

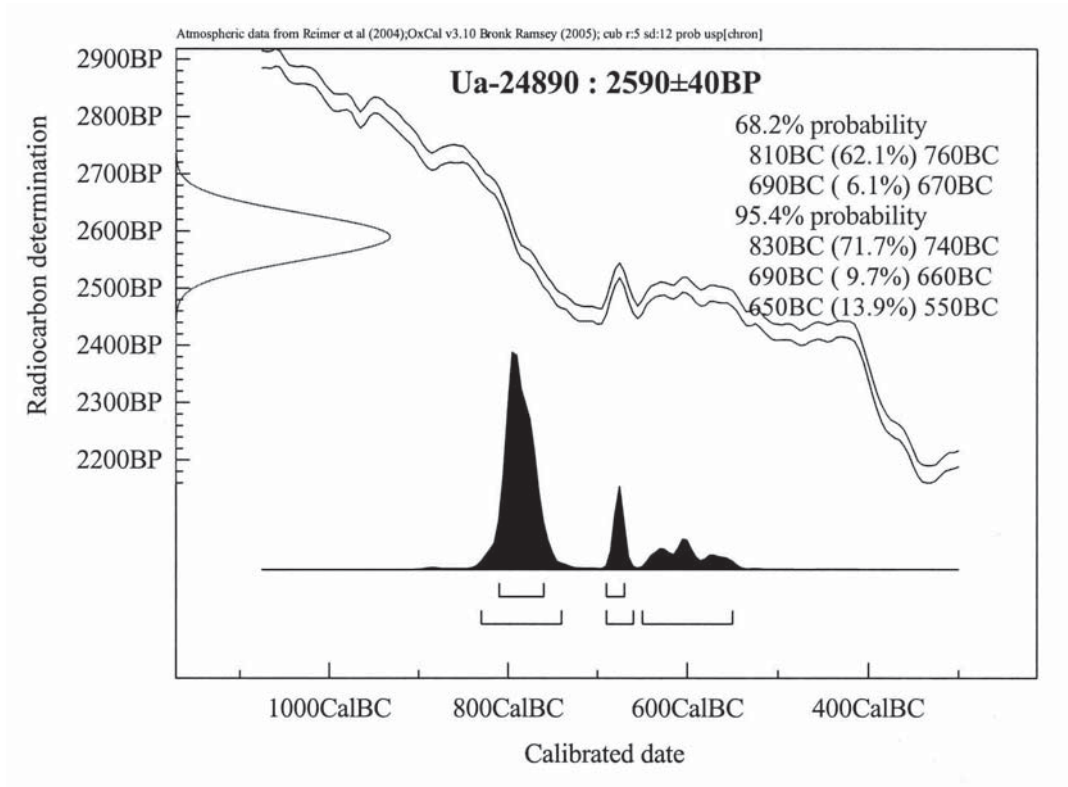
Fornminnesregistret för Väderstad socken

Ternström C. 2002. *Väderstad-Bosgård*. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Kulturmiljöavdelningen. Östergötlands länsmuseum.

Tekniska uppgifter

Fastighet	Väderstad Bosgård 2:1, 1:7
Socken	Väderstad socken
Kommun	Mjölb
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnr	Intill RAÄ 78
Ekonomiska kartans blad	08439 (8E 3j Väderstad)
Koordinater	X 646575 Y 1447550
Koordinatsystem	RT 90
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning
Länsstyrelsens beslut	2005-05-27
Länsstyrelsens handläggare	Annika Toll
Länsstyrelsens dnr	431-6745-05
Länsmuseets dnr	269/05
Länsmuseets kontonummer	530286
Uppdragsgivare	Vattenfall Eldistribution AB
Kostnadsansvarig	Vattenfall Eldistribution AB
Projektledare	Erika Räf
Fältarbetstid	2005-08-29
Totalt undersöktes	Ca 500 löpmeter
Därav intensivt	Ca 125 löpmeter
Fynd	Nej
Foto	Nej
Analyser	1 ¹⁴ C-analys
Grafik	Johan Levin
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket dnr 507-99-499
ISSN 1403-9273	Rapport 2006:52 © Östergötlands länsmuseum

Bilaga 1. Kalibrerad ¹⁴C-datering

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivning

A1

Härdbotten

Koordinater

x6465481, y1447537

Form i plan

Oregelbunden, diffus avgränsning

Storlek i plan

Ca 1 x 1 m

Form i profil

Oregelbunden

Djup i profil

0,01 m

Material

I plan framkom i undergrundsleran sotiga partier samt ställvis rödbränd lera. Enstaka skörbrända kalkstenar. I profil framkom en oregelbunden sotlins.

Datering

830 – 550 f Kr (2 sigma, Ua-24890)

Östergötlands länsmuseum utförde 2005 en arkeologisk förundersökning på fastigheterna Väderstad Bosgård 2:1 och 1:7, Väderstad socken, Mjölby kommun. Undersökningen utfördes på grund av schaktningsarbete för planerad nedläggning av elkabel samt rasering av befintlig luftledning. Elkabeln skulle dras intill den forna socknen Harstads kyrkoruin och ödekyrkogård.

Efter utförd förundersökning bedömde Östergötlands länsmuseum att arbetet med ombyggnaden av elkabeln inom ovan nämnda fastigheter kunde utföras som planerat.